

Casa del Vilar

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al lloc del Vilar damunt de Sant Llorenç.
Emplaçament	Pista de Guardiola al cementiri continuar en direcció a la casa del Vilar i Vinya vella. 1'5 Km
Alçada:	850
Coordenades:	
Latitud:	42.23074
Longitud:	1.87124
UTM Est (X):	406857
UTM Nord (Y):	4676012

Classificació

Número de fitxa	08099-109
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XIV-XVIII
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	La casa es manté ne bon estat ja que ha estat reformada i sobrealçada la coberta i també els interiors. La pallissa en canvi no s'ha rehabilitat i presenta un important esvoranc a la coberta i li manquen les baranes de l'eixida i els taulons de fusta del primer pis.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	0000029DG1800S
Fitxes associades:	
<u>Jaciment del Vilar</u>	
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella

Descripció

Es tracta d'un conjunt arquitectònic format per la casa del Vilar i la pallissa que denominen el lloc. La casa pròpiament dita presenta un planta rectangular composta per una planta baixa, un primer pis i unes golfes amb teulada de teula ceràmica damunt cavalls de fusta i el carener perpendicular a la façana principal que està orientada a sud-est. La porta actual es situa en aquest mateix indret i encara hi han les traces de l'accés original que es trobava a la planta baixa. L'actual és accessible per una escala de factura moderna. Damunt seu hi ha una finestra de petites dimensions amb els bastiments de fusta i porticó interior. L'aparell d'aquesta façana és de maçoneria de còdols de riu i també parets de tàpia de color rogenc a les parts altes. Hi té adossat un cos quadrat amb coberta d'un sol vessant i aparell de maçoneria que correspon amb el forn de pa i també hi ha dos importants contraforts de pedra. A la façana de tramuntana s'hi aprecien dues parts ben diferenciades. La més propera a l'est està realitzada amb aparell de tàpia i maçoneria i s'hi observen les traces d'una porta adintellada en fusta i dues obertures de petites dimensions al primer pis. La part de més a l'oest és amb aparell de maçoneria de pedra mal treballada i escairada, unida amb argamassa de calç. La façana de tramuntana i migdia estan molt alterades, especialment aquesta darrera on s'hi afegeix una terrassa d'un cos afegit per a quadra i corts dels porcs i construït amb un aparell irregular cobert amb volta de canó de perfil encofrat i les obertures coronades per arcs rebaixats amb les dovelles disposades a "sardinell". Interiorment la meitat est està ocupada per una única sala amb la campana de la llar de foc, la boca del forn de pa composta per un bloc monolític i dues pedres picades per als muntants, i també les restes de l'armari de paret de la cuina i l'aiguadera buidat al gruix de la paret en forma d'arc de mig punt. Al fons de la sala hi ha una porta d'arc rebaixat que comunica amb la part posterior de la casa on hi ha dues habitacions a la planta baixa que es corresponen amb dues habitacions i cambra del primer pis. L'escala és de fusta amb el roda peus també de fusta i les fusteries de les portes i cobertes són les originals. La coberta ha estat sobrealçada. S'hi conserva part del mobiliari original com ara el banc escó, una arca de fusta, els trespeus i els clemàstecs de la llar de foc i altres objectes exposats al seu interior. Annex a la casa hi ha la pallissa. Es tracta d'un gran edifici de planta rectangular orientat a sud-est format per una planta baixa i un primer pis on hi ha una gran eixida de fusta sostinguda per pilars de maçoneria de planta quadrada que sostenen la coberta de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta formant una gran barbacana o voladís. L'accés es practica per aquesta façana i també per la de migdia on hi ha una porta coronada per una llinda de fusta. Tal i com succeeix amb la casa, s'hi evidencien dues fases constructives. La més antiga situada a ponent amb aparell de tàpia i la de llevant amb fàbrica de maçoneria i també de tàpia. A la planta primera hi ha una obertura que correspon amb la pallissa

Observacions:

En aquest edifici (casa i pallissa) hi podem observar dues fases constructives que es corresponen amb ampliacions de la casa. La part més antiga i amb aparell de tàpia es situaria a llevant i segurament el seu origen seria de l'època baix medieval car hi ha un contrafort que deuria ser construït en conseqüència als terratrèmols de 1428 que devastaren el proper monestir de Sant Llorenç. Aquesta tècnica constructiva la trobem en altres edificis del municipi i també a la propera vila de Bagà. Per altra banda l'ampliació de ponent seria de l'època moderna i potser dels XVII o XVIII ja que la tècnica constructiva és molt diferent. La construcció més tardana seria l'annex de les quadres o corts dels porcs de la banda de migdia. Pensem que aquestes construccions serien de mitjans del segle XIV

Història

L'indret conegut com el "Vilar" ens apareix documentar en l'acta de dotació de Sant Miquel de Sant Llorenç de Bagà de l'any 984 a través d'unes confirmacions d'un seguit d'alous " id est, ipso villare et ipso Bago et ipsas Lenas, cum fines et terminos eorum". Aquesta notícia ens és suficientment clara per interpretar que l'indret del "villaro" correspondria amb les restes descrites en aquesta fitxa juntament amb les de les Llenes i del Bac. Amb la configuració del terme de la veïna casa de Bagà també s'esmenta el Vilar com a afrontació "...ab la coma de Vilar, i de aquí baixa al coll de la Sala totayguavessants fins a un torrent que passa al costat de la casa de Raboll" No en trobem cap més referència en els documents posteriors a l'esmentat entenent que aquest mas i aquesta zona degueren continuar fins a la fi de l'edat mitjana i on arran de la crisi i el terremol es procedí al seu abandonament.

Bibliografia

BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS, M (1996). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi. Barcelona p- 56. ORDI i BOLÒS, J. (1995): "Monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Les fonts documentals. Els primers temps del monestir (segles IX-XIII)". Investigacions arqueològiques i històriques al Berguedà (II). Sant Llorenç prop Bagà. Sant Quirze de Pedret. QCT., 6. Barcelona, 1995. SERRA I VILARÓ; JOAN (1989). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. Llibre II. P. 73 i Llibre III. P-93 i 94

